

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba. Geo. Lalchak, President.

Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувач сам виразно зазначить, що бажає звороту свого рукопису на случай його непомищення та залучить поштовий стемпль на його переслаку.

Так буде виглядати фронт будинку Українського Робітничого Дому й друкарні.

Це є фронт нового будинку друкарні й школи.

Це є фронт старого будинку Українського Робітничого Дому.

"МИРОЛЮБНИСТЬ" ПІЛСУДСЬКОГО.

НОВІ ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ.

Телеграма з Варшави з 23. липня доносить про численні арештування українських студентів і жовнів, що служать в польській армії. Арештування відбулися в Кракові, Львові й Перемишлі. В телеграмі говориться про викриття між Українцями великої організації, що працювала на користь радянського уряду й Німеччини.

Вже з того змішання радянського уряду з Німеччиною видно, що тут так великою провокацією, що це є перші кроки "миролюбивої" політики Пілсудського як зглядом національних меншостей в Польщі, так і сусідніх держав — Радянського Союзу й Німеччини.

Пілсудський шалено зброби свою армію. Мусить збробити. Він тоїм прийшов до влади, щоб збробити армію. Він прийшов до влади в збанкрутованій державі, якої всі природні й загальні багатства заморжедані в американського, французького й англійського капіталу. Польща крім довгів не має нічого.

Що її мід дати Пілсудські? Нічого. Соціальної революції він не мід її дати так само, як і Вітос чи Войцеховські; грошей нема й нема вже що закладати закордонним капіталістам; безробіття нема чим заспокоїти; тюрми й так вже не вмщають політичних в'язнів — що в таких умовах мід дати Пілсудській Польщі? Військову диктатуру? Але ніяким голосним наказом ні. Індустрія, ні сільськогосподарства не оживили.

Є один вихід: війна. На війну з більшовиками капіталісти дадуть грошей. До втрати нема нічого. Сидіти над збанкрутованою державою й вирати повільною смертю без надії на вихід? Краще воювати, а у війні або смерть, або... хто зна — може побіда? А тоді — герой, спаситель демократії перед більшовизмом. Але для війни потрібна причина. Треба її шукати. Отож воно, оте шукання почалося вже.

Цікаво ще й те, що викриття "великої української змови" проти Польщі та на користь Радянського Союзу й Німеччини сталося якраз з приходом до влади у Франції відомого реакціонера, інсургатора світової війни, Пуанкаре. А Франція також банкрутує. Державна каса порожня. На якийсь час всипали в неї 25 мільйонів Морганових доларів, але їхна довго не стане. Приходиться вибирати "на лави": до Німеччини, чи до Радянського Союзу, чи до обох разом — це вже пізніше покажеться. Тепер ясно одно: треба воювати.

Між Радянською Україною, а шляхетською Польщею стало були натягнуті відносини. Але велика польська шляхта воліла не воювати. Боляса ризикувати своїми маєтками й своїм соціальним положенням. Затиснула зуби й мовчала. Та що іншого дрібна авантюристка польська буржуазія та воєнщина під проводом Пілсудського. Вона не має нічого до втрати, а мріє про Польщу від моря до моря.

А тут з одного боку Чемберлейн, а з другого Пуанкаре, старі друзини. Добра нагода. Треба провокувати. Нічим иншим не можна пояснити цих масових арештувань Українців в Галичині. Тим більше, що виразно говориться, що арештовано сто Українців за роботу на користь радянського уряду й Німеччини.

Отже це є перші кроки Пілсудського в напрямі зачіпки для війни з сусідніми державами. Розуміється, Німеччина тут певно тільки для декорації. Треба-ж її напмути. Підписала-ж вона з Радянським Союзом угоду про взаїмну неутралність.

ЧЕРЕЗ МОГИЛУ ПЕТЛЮРИ ДО ПІЛСУДСЬКОГО.

А що-ж тепер скаже повісько-адвокатське Українське Національно-Демократичне Об'єднання? Га, що воно скаже? Його-ж від часу вбивства Петлюри таким соловейком співає на шпальтах "Діла" на адресу Пілсудського, так широточерез могила Петлюри стечечку до Пілсудського, мовляв, ти був його приятелем, а він твоїм, тепер ми плачемо за ним і дякуємо, що ти, пане міністре, на паханиди по Петлюрі своїх генералів послаєш, — бачиш, які ми близькі родичі. Так, так, ми службо божу правимо, а ти генералів своїх послаєш. Жидів помаємо тоби лаяти, погромницьку агітацію провадиммо.

Шось там у вас, панове з УНДО, в земельній програмі говориться, що земля селянам без викупу має відійти — напмути пілсудщини УНДО-вчим.

І ти, як стій, збробидиш і оту "непотрібну точку", що каже без викупу землю селянам віддавати, з своєї програми викинути, а "Раду", що спротивилася цьому, більшовицькою назвали, вирікаєш її, своїм органом перестали узнавати.

І стечечкою Смаль-Стоцького та до Пілсудського. А Пілсудські — ось сотками Українців арештує. Замість української школи, якою "Діло" потішало, що вже Українці дістануть, Пілсудські сотками студентів в тюрму пакує. Хотіли університету — маєте тюрму.

Що-ж скаже тепер УНДО? Виречеться арештованих, ще більше обріже свою програму, піде за порадою "реального політика" Теофіла Окуневського, щоб хоч кісткою з стола Пілсудського заспокоїти свою, як каже Окуневський, "з голоду й задоволення здедашчу душу".

Ось до чого докотилася галицька найновіша петлюрівщина. Досадилося до того, що починає бити поклони ("з нагоди вбивства Петлюри") перед Пілсудським тоді, коли він вже не десняками, але сотками кидає в тюрми українських студентів, жовнів, робітників і селян.

Такі рабські душі продажної української націоналістичної зграї, яка й УНДО. Українські працюючі маси повинні цильно стежити за політикою цих "народних діячів", щоб знову вони не завели їх так, як завели в 1918—1920 роках.

На цьому образку показано, як буде виглядати фронт Укр. Роб. Дому в Вінніпегу разом з будинком друкарні, школи й офісів центральних зарядів. Будинок друкарні, школи й офісів буде побудовано з такої самої цегли, як і Укр. Роб. Дім і на фронті він буде цілком такий самий і навіть не виглядатиме, як окремий, але як один цілий будинок.

З боку-ж він буде виглядати инакше, а власне, як два-поверховий будинок. Під цілим будинком буде велика пивниця, однак не дуже глибока, так що вікна її будуть над землею. Цілу ту пивницю буде заніматим друкарня та її склади.

Над пивницею буде велика

саля для школи і для майбутнього вищого освітнього курсу. Над школою будуть через цілий будинок офіси: для адміністрації, видавництва, для всіх трох редакцій, для Центрального Виконавчого Комітету ТУРФДім, для ЦК Жіночої Секції, для ЦК Секції Молоді-ї для Головного Заряду Р.З.Т. Там-же буде одна кімната для центральної бібліотеки.

Ось так приблизно буде виглядати новий будинок. Всі плани вже затверджено й вибрано перміт на будову. Будова коштуватиме 36 тисяч доларів.

Що-ж до фондів на цю будову, то до цього часу дуже мало зроблено. За винятком вінні-

пегських товаришів і товаришів, членів українських робітничих організацій, на будову з жертвами ніхто ще не поспішив, хіба декілька одиниць. Бо ні Центральный Виконавчий Комітет ТУРФДім, ні Будівельний Комітет, за такими фондами до загалу ще не зверталися. Тільки-ж це не значить, що грошей не треба. Грошей треба негайно. Тими грошими, що їх склали в місяці квітні вінніпегські товариші, й товаришки, заплачено за землю, за вирощення півня, за перміт і їх мало що лишилося.

Тому Центральный Виконавчий Комітет ТУРФДім разом з Будівельним Комітетом звернеться в найближчих днях до

всіх наших організацій і до українського трудового загалу в Канаді за жертвами на збудовання цього будинку. А тимчасом Ц.В.К. ТУРФДім пригадає всім відділам, щоб вони негайно звернули увагу на розісланий лист-обіжаник і широмого відгукнулися.

Товариші й Товаришки! Ми розпочинаємо будову друкарні згідно з ухвалою Семого З'їзду ТУРФДім. Хоч ми з цєю будовою й так вже затягнулися (це не по своїй вині), однак будинок має бути викінчений на осінь і в осянні наша друкарня, редакція, адміністрація і всі центральні комітети мають перейти в нове приміщення.

Ми докладемо всіх старань і завятемі, щоб це виконати. Але ми кличемо всіх Вас, українських робітників і фармерів, залучити свої сили довола наших організацій ТУРФДім і Р.З.Т. і дружно допомогти нам збудувати цей будинок не для нас, але для Вас самих. Бо це є власність цілої організації, а ми є лише виконавцями її волі.

Готуйтеся до кампанії!

До зими має бути будинок збудований, а до весни спаленний! — Це наш клич. Берімся дружно до його виконання.

Редакція "У.Р.В."

ПО ВІДДІЛАХ НАШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Відділ Жіноскій ТУРФДім.

Хоч як багато корисної праці виконали Відділ Жіноскій, то все-ж таки залишається де-що, про що нам необхідно треба поговорити. Говорилось в нас, що Відділ ТУРФДім, не все-ж не всюда звертають належну увагу на нашу жіночу організацію. До цього неправильного становища призвелося й деякі делегати на останньому З'їзді у Вінніпегу. Та поамімо того, це становище мало змінюється. Жінки відділу майже всюда терплять від недовгадів та байдужого відношення зі сторони самих товаришів.

Дотеперішня праця жінок заслуговує на повне признание. Зібрання профонду й передплата, продаж часописів й літератури, популяризація "Робітничих", устрєння ріжних підприємств, активна участь в загально-організаційній праці, це все, де жінки копі не стояли на першому місці, то й позаді не оставались. Однак коли запитємо себе чи це все, для чого організовано Жіноскію, то побачимо, що пропущено тут одгу дуже важку й необхідну: галузь їхньої діяльності. Освітня праця серед жінок запедбана.

Чим повинна бути жінка в організації?

В буржуазному устрою жінка стає коли де частинкою фабричної машини, то іншим до машини знаряддям. Як тут, так і там вона машинально сповняє свої обовязки часто й не розуміючи чому та звідки це на неї спало. В неї зникає промове поняття про світ, про окруження, а зроджується байдужість до всього та тула репінгація.

Чи-ж не те, саме може повторити і в нашій організації, коли ми не подбаємо про те, щоб піднести жінку-членкиню на вищий ступінь свідомости? Ціль і завдання Жіноскій сягає трошки далі, чим миття підлоги в салі Робітничого Дому, шиття гардероби, та устроєння забав з голубцями. Ціль і завдання Жіноскій є освідити жінку й збробити з неї активну товаришку-членкиню не тільки своєї організації, але й цілого робітничого руху. Треба негайно започаткувати освітню працю серед жінок. Треба подбати й дозяти всіх старань, щоб та праця була успішна, щоб вона

себе виправдала, як виправдала себе ціла Жіноскія. Жінка в організації повинна бути свідомою своєю обовязків, та вигом організації. Заключувати себе тим, що досі освітню й зроблено ми не можемо й не сміємо. Мусимо відкрити нові поля, кидати дойкі ключі нашому жіноцтву та допомогати йому в його змаганнях за досягнення тих ключів.

Чи трудна це справа?

Безперечно, що так! Дехто висловлюється, що безнадійна. Та трудна й безнадійна тільки там, де маємо в нашій організації байдужих і безнадійних товаришів. В таких місцевостях не тільки управа Жіноскій безнадійна, але й всі інші справи також не кращі.

Мусимо погодитися з тим, що досі в нашому майже відділі не роблено більших заходів, щоб започаткувати освітню роботу серед жінок. Понадмучувано, що правда, інструкторів до Жіноскій, та на тому й скінчилось. А ті інструктори не всюда такі, що могли-б чим небудь допомогти. По більшій часті назначено таких товаришів, що ніякої активності в організації не виявляють. Зроблено це тоді, що всі прочі "запити". Такий інструктор часами й не знає, що він ним є, а коли й знає, так що-ж, коли й йому самому треба якогось інструктора. З другої сторони, відділ має "аргумент", що є інструктори з цими нашіми "інструкторами" треба покласти трошки инакше. О

Звертає на себе увагу громадська кухня, яка цілком звільняє жінку від ведення домашнього господарства. В агрокомуні є притулок для дітей, школа, ріжні гуртки й школа для ліквідації неписьменности серед селянського населення району хутора Митгай. Для поліпшення господарського життя агрокомуні вона має ряд допомогових установ, які сприяють ростові культурного господарства: артізанська криниця, наново перебудовані млини, який за день перепускає 1,200 пудів збіжжя, механічна стусарня, майстерні для шиття чобіт і одєжі, механічна друкарня і пекарня.

На черзі — проведення електричного освітлення. Збудовано ряд нових помешкань й господарських будівель, як наприклад магілан на два поверха для збижжя збіжжя зі всіма найновішими механічними устаткуваннями, скільки буді-

Бібліотека для жінок.

Дальшим завданням такого делегата було-б подбати про відповідну літературу для читання жінкам. Ї можна віділати з загальної бібліотеки. Лі-

тератури потрібно тут не такої, як в інших місцевостях, і товаришів, членів українських робітничих організацій, на будову з жертвами ніхто ще не поспішив, хіба декілька одиниць. Бо ні Центральный Виконавчий Комітет ТУРФДім, ні Будівельний Комітет, за такими фондами до загалу ще не зверталися. Тільки-ж це не значить, що грошей не треба. Грошей треба негайно. Тими грошими, що їх склали в місяці квітні вінніпегські товариші, й товаришки, заплачено за землю, за вирощення півня, за перміт і їх мало що лишилося.

Відношення до неорганізованих жінок.

Через недовгад і байдужість зі сторони Відділу ТУРФДім товаришки часто роблять дуже грубі й болючі помилки, які опісля відбиваються не тільки на самій жіночій організації, але й на всіх організаціях наших взагалі. Такі експерименти в нас траплялись і ми повинні на них дечого навчитися. Хоч багато наше жі-

ноцтво поступило вже вперед від якої й самі декотрі товариші записують, а літератури приступної змістом й об'ємом, в першу чергу безтрестинки. При тому жінки зможуть розвинути в себе мову, яку вони знають — дуже мало. Цим їх виправдяться в літературній світ, в них зродиться замишленість до читання, та бажання пізнати шось більше з ріжних галузей науки. Буде це повільний процес, та зате певний і успішний.

Канадійська комунa в мигаєво.

Під таким наголовком московської "Известия", орган Ц.В.К. С.Р.С.Р., вмістив статтю про канадійську комуну в мигаєво. Стаття звучить:

Хліборобська робітничка комунa, створена на хуторі Митгай працює її учасників — робітників, що прибули свого часу з Канади — робить тепер найкраще вражіння своєю організаційністю, цілісністю, раціоналізацією й взагалі цілім укладом повсякденного життя. В комуні около 180 осіб.

Звертає на себе увагу громадська кухня, яка цілком звільняє жінку від ведення домашнього господарства.

В агрокомуні є притулок для дітей, школа, ріжні гуртки й школа для ліквідації неписьменности серед селянського населення району хутора Митгай. Для поліпшення господарського життя агрокомуні вона має ряд допомогових установ, які сприяють ростові культурного господарства: артізанська криниця, наново перебудовані млини, який за день перепускає 1,200 пудів збіжжя, механічна стусарня, майстерні для шиття чобіт і одєжі, механічна друкарня і пекарня.

На черзі — проведення електричного освітлення. Збудовано ряд нових помешкань й господарських будівель, як наприклад магілан на два поверха для збижжя збіжжя зі всіма найновішими механічними устаткуваннями, скільки буді-

Д. Малорі.

Віновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

"Бідняки шукають поживи для свого жолудка, а багаті шукають жолудка для поживи" — так каже скотландська пословиця.

Голова Андрєя Левицького, заступника Петлюри, шукає держави, а голова французького уряду шукає грошей для держави.

Чи ви чули? У Франції знову новий уряд, який складається з самих прем'єрів.

Як то добре, коли часто міняються уряди.

Телеграми доносять, що франк продається по два центи.

По чому продаються прем'єри Франції — про це нічого не згадується.

"Хочеш мати добрих сусідів — добре замкай двері своєї хати" — каже еспанська пословиця.

Пілсудські, щоб мати членів УНДО добримми- сусідами, замиканє в тюрми українських революціонерів.

Українські націоналісти ненавидять Поляків, польські ненавидять Українців; українські націоналісти ненавидять Румунів, румунські ненавидять Українців — і всі разом склали поруч вінки на могилі Петлюри... Синонім ненависти, чи братерства?

Кажуть, що Пілсудські такий сердитий на більшовиків, що його слівця тіль втикає від него.

Кажуть, що найбільше арештувань українських жовнів робить польському війську відбувається там, де офіцерами служать петлюрівці.

Кажуть, що др. Назарук хоче скликати цієї осені євхаристичний конгрес в гетьманській державі, щоб лише ще хоч раз глянути в газеті очі польської Грекини.

Куркулєнко.